



Лектор дисципліни  
Контактна інформація  
лектора (e-mail)  
Сторінка дисципліни в  
eLearn

## СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ГЕОГРАФІЯ СВІТУ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр  
Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»  
Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»  
Рік навчання 3, семестр 6  
Форма навчання денна  
Кількість кредитів ЄКТС 4  
Мова викладання українська

Ковальчук Іван Платонович  
[kovalchukip@nubip.edu.ua](mailto:kovalchukip@nubip.edu.ua)

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2575>

### ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Сільськогосподарська географія світ» має **на меті** сформувати у студентів наукові знання про структуру та засади розвитку й особливості територіального розміщення світового сільського господарства; оволодіння знаннями про виробничі відносини у галузі сільського господарства окремих країн світу; про основні напрями соціально-економічної інтеграції та форми міжнародної економічної і науково-технічної співпраці у сфері сільського господарства. Знання закономірностей розвитку аграрних відносин в окремих країнах світу дасть можливість використати передовий досвід зарубіжних країн у веденні сільськогосподарського виробництва в нашій країні. Засвоєні студентами знання з сільськогосподарської географії країн світу сприятимуть розвитку світогляду майбутніх фахівців з міжнародних відносин у сфері сільського господарства, дозволятимуть орієнтуватися в питаннях оцінювання сільськогосподарського потенціалу різних країн, їхніх експортно-імпорتنих можливостей і потреб, внеску у забезпечення продовольчої безпеки світу тощо.

Важливими **завданнями дисципліни** є формування у студентів системного мислення щодо особливостей розвитку сільського господарства країн світу та вмінь аналізувати сучасний стан й оцінювати перспективи його подальшого розвитку; розробляти методи і шляхи використання досвіду зарубіжних країн у вирішенні проблем сільського господарства у світі та Україні, підвищенні його продуктивності та експортного потенціалу.

#### Компетентності навчальної дисципліни:

##### загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатністю зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатністю вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатністю генерувати нові ідеї (креативністю).

ЗК7. Здатністю застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатністю до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатністю до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

**спеціальні (фахові) компетентності (СК):**

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

**Програмні результати навчання (ПРН):**

ПН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

ПН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

ПН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.

Для якісного опанування змістом навчальної дисципліни необхідна ефективна самостійна робота студентів — постійна систематична робота з різноманітними джерелами інформації: енциклопедіями, довідниками, статистичними виданнями, монографіями та статтями, картами, атласами, науково-популярною літературою тощо.

**СТРУКТУРА КУРСУ**

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<b>2 семестр</b>				
<b>Модуль 1 Науково-методичні засади сільськогосподарської географії світу</b>				
<b>Тема 1</b> Географія сільськогосподарства світу: сутність, об'єкт, предмет, завдання	7 (1/0)	Знати об'єкт, предмет, базові категорії сільськогосподарської географії світу. Вміти пояснити співвідношення понять «агропромисловий комплекс», «сільське господарство» та «агробізнес». Вміти аналізувати історію розвитку понять у сфері сільськогосподарської географії.		

<p><b>Тема 2</b> Основні етапи та особливості розвитку сільського господарства світу</p>	<p><b>10 (2/2)</b></p>	<p>Знати етапи розвитку сільського господарства світу. Характеризувати особливості розвитку сільського господарства світу. Вміти аналізувати роль «зеленої революції» як складової частини НТР, визначати її позитивні і негативні наслідки. Розуміти суть глобальної продовольчої проблеми та її регіональних аспектів.</p>	<p>Здача практичної роботи через платформу elearn.</p>	<p><b>20</b></p>
<p><b>Тема 3</b> Земельні ресурси – природна основа сільськогосподарського виробництва</p>	<p><b>12 (2/2)</b></p>	<p>Розуміти, що собою являють земельні ресурси. Знати та вміти характеризувати унікальні особливості земельних ресурсів. Виявляти взаємозв'язок між «демографічним вибухом» та показником забезпеченості земельними ресурсами в світі і в окремих регіонах. Вміти знаходити територіальні відмінності в структурах використання земельних ресурсів частин світу.</p>	<p>Здача практичної роботи через платформу elearn.</p>	<p><b>20</b></p>
<p><b>Тема 4</b> Географічні відміни в напрямках і рівнях розвитку сільського господарства світу</p>	<p><b>12 (2/2)</b></p>	<p>Розуміти відмінності у розвитку сільського господарства в окремих регіонах і країнах світу. Вміти виявляти Особливості територіальної диференціації розвитку різних напрямів сільського господарства регіонів та країн світу. Аналізувати причини географічних відмінностей в Напрямках і рівнях розвитку сільського господарства світу</p>	<p>Здача практичної та самостійної роботи через платформу elearn.</p>	<p><b>20</b> <b>10</b></p>

**Модуль 2. Риси і структура сільського господарства світу**

<p><b>Тема 5</b> Основні риси географії сільськогосподарського виробництва</p>	<p align="center"><b>12 (2/2)</b></p>	<p>Знати основні риси географії сільськогосподарського виробництва. Вміти виявляти закономірність співвідношення між рослинництвом і тваринництвом у структурі вартості виробленої сільськогосподарської продукції. Проводити аналіз та оцінку факторів, що визначають рівень розвитку і розміщення галузей світового господарства.</p>	<p align="center">Здача практичної роботи через платформу elearn.</p>	<p align="center"><b>15</b></p>
<p><b>Тема 6</b> Типи сільського господарства світу</p>	<p align="center"><b>12 (2/2)</b></p>	<p>Виявляти принципи сільськогосподарської типізації країн. Вміти характеризувати сільськогосподарські типи країн та наводити приклади країн, які до них відносяться. Аналізувати географію поширення сільськогосподарських типів країн.</p>	<p align="center">Здача практичної роботи через платформу elearn.</p>	<p align="center"><b>15</b></p>
<p><b>Тема 7</b> Географія рослинництва світу</p>	<p align="center"><b>13 (2/3)</b></p>	<p>Знати галузеву структуру рослинництва. Виявити основні закономірності поширення зернових, технічних і кормових культур у світі. Вміти характеризувати територіальну структуру картоплярства, овочівництва, садівництва.</p>	<p align="center">Здача практичної роботи через платформу elearn.</p>	<p align="center"><b>15</b></p>

<b>Тема 8</b> Географія тваринництва світу	<b>12 (2/2)</b>	Знати галузеву структуру тваринництва. Розуміти особливості географії розведення великої і дрібної рогатої худоби. Вміти характеризувати бджільництво, шовківництво, хутрове звірівництво та ставкове рибництво, їх територіальний розподіл.	Здача практичної та самостійної роботи через платформу elearn.	<b>15</b> <b>10</b>
<b>Всього за 2 семестр</b>				<b>70</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

### ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У курсових проектах та лабораторних роботах повинні міститися коректні текстові посилання на використану літературу.
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Навчально-методичне забезпечення

1. Кузик С.П., Мамчур О.І., Ванда І.В. Географія світового господарства : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2014. 312 с.
2. Сюткін С.І. Курс лекцій з географії світового господарства. Суми : СумДПУ, 2020. 142 с.
3. Сюткін С.І. Географія світового господарства : робочий зошит для самостійної роботи студентів. Суми : ФОП Цьома С.П., 2018. 30 с.
4. Географія сільського господарства світу. URL: <http://www.geograf.com.ua/human/school-course/394-geografiya-silskogo-gospodarstva-svitu>

### Основна література

1. Кузик С.П., Мамчур О.І., Ванда І.В. Географія світового господарства : навч. посібник. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2014. 312 с.
2. Економіка зарубіжних країн: Підручник – 2 ге вид. А.С. Філіпенко, В.А. Вергун, І.В. Бураківський та ін. – К.: Либідь, 1998. – 416 с.
3. Світова економіка : Підручник // А.С. Філіпенко, О.І. Рогач, О.І. Шнирков та ін. – 2 – ге вид. стереотип. – К. Либідь, 2001. – 582 с.
4. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник для студ. Вузів //За ред.. Ю. Г. Козака. 2003 р. – 351 с.
5. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. Посібник – 4-те вид., стер. – К.: Знання – Прес, 2003. – 406 с.
6. Юрківський В.М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник – 2-ге вид. – К.: Либідь, 2001. – 416 с.
7. Семенов В.Ф., Сіваченко І. Ю., Федоряка В.П. Загальний курс агробізнесу: Навч. Посібник /За ред.. В.Ф. Семенова, І Ю. Сіваченка І.Ю. – К.: т-во «Знання», КОО, 2000. – 301 с.
8. Солоніненко К.С. Міжнародна економіка: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2008. – 382 с.
9. Старостіна А.О. Економіка зарубіжних країн: Навч. посібник/ А.О. Старостіна, А.О. Длігач, Н.В. Богомаз. – К.:, 2009, 454 с.
10. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб. / Я. Б. Олійник та ін.; за ред.. Я. Б. Олійника, І. Г. Смирнова. – К.: Знання, 2011. – 640 с.
11. Вступ до економічної і соціальної географії / А. П. Голиков, Я. Б. Олійник, А. В. Степаненко. – К.: Либідь, 1996. – 320 с.
12. Первинний сектор господарства.  
<https://geografiamotozil2.jimdofree.com/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0/%D1%81%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5-%D0%B3%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D1%83/>

### Допоміжна

1. Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. Посібник. – К.: МАУП, 2002. – 216 с.
2. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навч. Посібник. – К.: Видавництво «Артек», 2002. – 436 с.
3. Нікітіна М.Г. Світове господарство і міжнародні економічні відносини: просторові аспекти розвитку: Навч. Посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.
4. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини. Навч. Посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006 – 274 с.
5. Ільчук М.М. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу. – К.: Вища освіта, 2002. – 398 с. 97
6. Економічна і соціальна географія світу: Навч. посібник //За ред. Кузика С.П. – Львів: Світ, 2003. -672 с.
7. Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2003. - 688с.

8. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Навчально – практичний посібник. – К.: Видавничий дім “Професіонал”, 2008. – 368с.
9. Шаблій О.І. Основи суспільної географії. – Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2012.
10. Яценко Б.П., Бабарицька В.К. Країнознавство: основи теорії. – К.: Либідь, 2009.
11. Сюткін С.І., Леонтьєва Г.Г. Економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни. Книгазошит. – Суми: Університетська книга, 2003.
12. Блій Г. Географія : світи, регіони, концепти / Г. Блій, Л. Муллер, О. І. Шаблій. – К.: Знання, 2004. – 740 с.
13. Пістун М. Д. Основи теорії суспільної географії: навч. посіб. / М. Д. Пістун. – К.: Вища шк., 1996. – 231 с.
14. Нікітіна М. Г. Світове господарство та міжнародні відносини: просторові аспекти розвитку: навч. посібник / М. Г. Нікітіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 192 с.

#### Електронні ресурси

1. Основні огляди і доповіді ООН в економічній і соціальній сферах: <http://www.un.org/russian/esa/surveus.htm>
2. Організація об'єднаних націй: <http://www.un.org>
3. World Urbanization Prospects: <http://esa.un.org/unpd/wup/>
4. Міжнародна організація праці (МОП): <http://www.ilo.org>
5. Міжнародна організація з міграції (МОМ): <http://www.iom.org>
6. Всесвітня організація з охорони здоров'я: <http://www.who.org>
7. Світовий банк: <http://www.worldbank.org>
8. Світова книга фактів ЦРУ США: <http://www.cia.gov/librari/publications/theworld-factbook/>
9. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН: <http://www.fao.org>
10. Конференція ООН з торгівлі і розвитку: <http://www.unctad.org>
11. Географія сільського господарства світу. <http://www.geograf.com.ua/human/school-course/394-geografiya-silskogo-gospodarstva-svitu>

Лектор

проф. Ковальчук І.П.